

MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
DEPARTMENT OF HEALTH CARE OF KHARKIV REGIONAL STATE
ADMINISTRATION
DEPARTMENT OF SCIENCE AND EDUCATION OF KHARKIV REGIONAL
STATE ADMINISTRATION
DEPARTMENT OF HEALTHCARE OF KHARKIV CITY COUNCIL
KHARKIV NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY

GENDER. ECOLOGY. HEALTH

Proceedings
of the VII International Scientific and Practical Conference

(Kharkiv, April 22–23, 2021)

Kharkiv
KhNMU
2021

ББЛ 60.542.21
УДК 314.334.43
Г 34

Редакційна колегія

В. А. Капустник, В. М. Лісовий, В. В. М'ясоєдов, І. В. Лещина, І. В. Летік,
О. Я. Гречаніна, К. І. Карпенко, Г. М. Кожина, С. О. Краснікова.

*Друкується за рішенням вченої ради
Харківського національного медичного університету.
Протокол № 5 від 22 квітня 2021 р.*

Г 34 Гендер. Екологія. Здоров'я: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 22–23 квітня 2021 р.) / ред. кол. : В. А. Капустник, В. М. Лісовий, В. В. М'ясоєдов та ін. – Харків : ХНМУ, 2021. – 232 с.

У збірнику представлено результати наукових досліджень фахівців та молодих науковців з навчальних закладів Харкова, 12 міст України, вчених із Швеції, Італії, Чехії, Сербії, Індії, Туреччини, Білорусії, Польщі, Хорватії, Німеччини, Вірменії. Доповіді присвячено гендерним аспектам медицини та екології, а також дослідженню перспектив гендерної медицини у контексті пандемії covid-19. Для науковців, викладачів, аспірантів та всіх зацікавлених.

**UDC 314.334.43
LBC 60.542.21**

Editorial board

V.A. Kapustnyk, V.M. Lisovyi, V.V. Myasoedov, I.V. Leshchina, I.V. Letik,
O.Y. Hrechanina, K.I. Karpenko, H.M. Kozhyna, and S.O. Krasnikova.

*Published by the decision of the Academic Council of
Kharkiv National Medical University.
Protocol # 5 of April 22, 2021.*

G 34 Gender. Ecology. Health: Proceedings of the VII International Scientific and Practical Conference (Kharkiv, April 22–23, 2021) / editorial board : V. A. Kapustnyk, V. M. Lisovyi, V. V. Myasoedov and others. – Kharkiv: KhNMU, 2021. – 232 p.

The collection presents the results of scientific research of specialists and young scientists from educational institutions of Kharkiv, 12 cities of Ukraine, scientists from Sweden, Italy, Czech Republic, Serbia, India, Turkey, Belarus, Poland, Croatia, Germany, and Armenia. The reports focus on gender aspects of medicine and ecology, as well as research on the prospects of gender medicine in the context of the covid-19 pandemic. For scientists, teachers, graduate students, and anyone interested.

встановлено наявність малих ДЗР, а у 113 (14,7%) – великих ДЗР. Щодо чоловіків, то дефектів не було у 132 осіб (26,3%), наявність малих ДЗР встановлена у 284 осіб (56,6%), а великих – у 86 (17,1%). Зазначене свідчить про те, що стан зубних рядів у осіб жінок кращий за такий у чоловіків, а саме: малих ДЗР у жінок було менше у 1,10 раза, великих – менше у 1,16 раза, а відсутність ДЗР, навпаки, зустрічалась у 1,3 раза частіше, ніж у чоловіків, але статистичної достовірності встановлені відмінності не мали ($\chi^2 = 8,859$, $p = 0,012$).

Також звертає на себе увагу те, що загалом особам жіночої статі належало в 1,67 раза більше ОПТГ, ніж чоловікам ($p < 0,05$). Щодо окремих вікових категорій, то кількість ОПТГ осіб жіночої статі була достовірно більшою за таку осіб чоловічої статі у всіх вікових групах: у 1,67, 1,48, 1,65, 1,23, 1,59, 1,48, 1,23, 1,45, 1,35 раза більшою відповідно з гр.1 до гр.9 та у 2,25 та 3,44 раза відповідно у гр.10 та гр.11 ($\chi^2 = 8,859$, $p = 0,012$). Виключенням є остання 12-та група, в якій розподіл матеріалу мав пропорційний вигляд – по 50,00% для осіб обох статей.

Проведені дослідження загалом співпадають із інформацією інших вітчизняних та закордонних дослідників, що підтверджують більшу поширеність ДЗР у жінок порівняно із чоловіками (Лабунец В.А., 2013; Jing Guo et al., 2018; Roberto L.L. et al, 2019). Встановлене може бути пояснено більшою мотивацією жінок до збереження власного стоматологічного здоров'я та більшим значенням для них естетичних позицій.

*Стоян О.Ю., Денисова О.Г.,
Харківський національний медичний університет*

ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ В КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ-СТОМАТОЛОГІВ

Вступ. На сьогодні вища освіта в Україні перебуває у стані розвитку, коли відбувається стрімка відмова від уніфікованого та стандартного надання учбового матеріалу, зокрема на післядипломному етапі підготовки майбутніх лікарів-стоматологів. Ми є свідками процесу переосмислення педагогічного процесу та пошуку нових форм залучення лікарів-інтернів в процес вдосконалення своїх теоретичних знань та практичних навичок.

Такі доволі інтенсивні зміни у форматі проведення практичних занять у лікарів-інтернів стоматологів ґрунтуються на змінах у нашому житті, які принесла пандемія COVID 19 і тривалий lockdown пов'язаний із ним.

У системі навчання лікарів-інтернів така трансформація полягала у проведенні практичних та теоретичних занять в системах Google Meet та Moodle. Тож перед всіма учасниками освітнього процесу постало завдання - не тільки не втратити ефективність процесу навчання, а і підвищити його, як в цілому, так і його складових. Разом із тим, аксіомою є той факт, що лікарі-інтерни не сприймають однаково матеріал у звичному режимі занять, і

звичайно новий формат подання матеріалу для деяких з них є перепорою для його засвоєння.

Розгляд цієї проблеми з точки зору гендерного підходу дозволяє більш глибоко провести аналіз особливості професійного становлення майбутніх лікарів-стоматологів на етапі післядипломної підготовки.

Тож *метою* нашого дослідження стала гендерна оцінка активності лікарів-інтернів стоматологів I-го року навчання в online режимі.

Методи дослідження. У дослідженні брали участь 99 лікарів-інтернів I-го року навчання, з них 46 чоловіків і 53 жінки. Відповідно до навчальної програми, протягом очного періоду тільки у вересні практичні заняття проходили в offline режимі. З жовтня і до кінця очного циклу заняття перейшли в online режим в системі Moodle в дійсному часі. Для виявлення ступеня активності фіксували відповіді лікарів-інтернів в загальному чаті.

Результати дослідження. Аналіз відповідей та ступінь активності в групах виявило гендерні відмінності. Практично в усіх групах активність щодо відповідей та дискусії з питань, передбачених кожною темою переважала у жінок і становила 1:3. В перевазі дискусійної активності лікарі-інтерни чоловіки були питання саме особливостей мануальних навичок, тоді як лікарі-інтерни жінки були більш активними у розборі питань диференційної діагностики.

Дослідження показали, що до кінця терміну очного циклу ступінь активності рівномірно підвищувався, як у чоловіків, так і у жінок. Певно це було пов'язано із адаптацією до такого формату засвоєння матеріалу. Треба відмітити, що вже на лекціях, які проходили в системі Google Meet лікарі-інтерни I року навчання проявляли не аби яку активність і задавали питання та дискутували з теми лекції.

Висновки. Таким чином, online форми практичних та теоретичних занять на післядипломному етапі підготовки лікарів-інтернів стоматологів потребують певного часу адаптації та не залежать від гендерних особливостей майбутніх лікарів. Проте, адаптаційні процеси залежать від рівня знань, які отримані на до дипломному етапі навчання у ВУЗі.

*Стоян А.О., Кателевська Н.М.,
Харківський Національний медичний університет*

АНАЛІЗ ВПЛИВУ НЕСПРИЯТЛИВИХ ЕКОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ НА СТАН ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ЗАБРУДНЕННЯ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Актуальність. Проблема моніторингу шкідливого впливу факторів навколишнього середовища на людський організм стоїть однією з перших в ряду найбільш актуальних соціально-медичних задач сучасності. Стрімкі зміни якості довкілля призводять до формування фізіологічного стресу, що обумовлює зниження адаптаційних можливостей організму. Сучасне

<i>Омельченко В.Ю.</i> ДО ПИТАННЯ ПРО ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ. ТИРАНІЯ ЩОДО ІНАКШОСТІ, ЗА Е. ФРОММОМ	105
<i>Онпиченко О. І.</i> КИСЛОТНІ АТАКИ ЩОДО ЖІНОК ЯК СОЦІАЛЬНЕ ЯВИЩЕ	108
<i>Панков Г. Д.</i> ЕПІДЕМІЯ У СМИСЛОВОМУ ПРОСТОРІ ХРИСТИЯНСЬКОЇ ДУМКИ	110
<i>Петренко Д.В.</i> НОВЕ ЕКОЛОГІЧНЕ МИСЛЕННЯ В ДОКУМЕНТАЛЬНОМУ КІНО	112
<i>Петренко Т. О.</i> ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРИ СТОРОННІХ ТІЛАХ РОГОВОЇ ОБОЛОНКИ ОКА В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ	112
<i>Петрушкевич М. С.</i> НАУКОВА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ТІЛЕСНИХ КАНОНІВ ТА ПАТРІАРХАЛЬНА КУЛЬТУРНА ТРАДИЦІЯ	114
<i>Продан Т. П.</i> ПОЛІТИКА ГІДНОСТІ ТА СВОБОДА ВИБОРУ: ХИБИ ЗАСТОСУВАННЯ	115
<i>Рингач Н.О.</i> НЕДОЖИТІ РОКИ. ГЕНДЕРНІ ВІДМІННОСТІ ВТРАТ ПОТЕНЦІЙНОГО ЖИТТЯ У МЕТРОПОЛІСАХ УКРАЇНИ	118
<i>Рогова А.В.</i> ЯК ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ ПОЗБАВЛЯЮТЬ ЛЮДЕЙ ПРАВА НА ДОПОМОГУ	120
<i>Романюк Анна</i> ЗНАЧИМІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ-МИСТКИНІ 60-Х РОКІВ ХХ ст.	122
<i>Сипливий В.О., Євтушенко О.В., Некрасова Ю.В.</i> ГЕНДЕРНІ ВІДМІННОСТІ У МАНІФЕСТАЦІЇ ТА РОЗВИТКУ ІНТРААБДОМІНАЛЬНОЇ ХІРУРГІЧНОЇ ІНФЕКЦІЇ	123
<i>Сичова В.В.</i> ГЕНДЕРНИЙ ВИМІР ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19 (НА ПРИКЛАДІ м. ХАРКОВА)	124
<i>Слинько Ю.О.</i> ГЕНДЕРНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗУБНИХ РЯДІВ ДОРΟΣЛОГО НАСЕЛЕННЯ м.ХАРКОВА	126
<i>Стоян О.Ю., Денисова О.Г.</i> ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ В КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ-СТОМАТОЛОГІВ.	127
<i>Стоян А.О., Кателевська Н.М.</i> АНАЛІЗ ВПЛИВУ НЕСПРИЯТЛИВИХ ЕКОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ НА СТАН ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ЗАБРУДНЕННЯ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	128
<i>Стрельнікова І.М., Кришталь В.Є.</i> ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	130